

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Anna Maria Kowalik</i>
Protokolant –	St. sekr. sąd. Joanna Preizner

po rozpoznaniu 28 lutego 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 31 marca 2017 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” w W. na rzecz Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmA 39/17

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z 31 marca 2017 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej pozwany, Prezes UOKIK) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej przeciwko (...) spółce z o.o. z siedzibą w W.:

I. na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 229, dalej u.o.k.i.k.) nałożył na (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. karę pieniężną w wysokości 5000 zł (słownie: pięciu tysięcy złotych), co stanowi równowartość 1130,19 euro (słownie: jednego tysiąca stu trzydziestu euro dziewiętnastu centów), za nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 u.o.k.i.k, w wezwaniach z dn. 31.08.2015 r., z dn. 12.10.2015 r. i z dn. 18.11.2015 r., w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. akt(...) mającego na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.;

II. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 u.o.k.i.k oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zrn.), w związku z art. 83 u.o.k.i.k, postanowił obciążyć (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W., kosztami opisanego na wstępie postępowania oraz zobowiązał tego przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 45,80 zł w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Powódka – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” z siedzibą w W. złożyła odwołanie od niniejszej Decyzji, zaskarżając ją w całości. Jednocześnie wniosła o uchylenie Decyzji i umorzenie postępowania w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej oraz o zasądzenie od organu na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej Decyzji zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. art. 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) przez przyjęcie, że przyczyną niewykonania wezwań przez skarżącą są tego rodzaju, że powinny stanowić podstawę pociągnięcia jej do odpowiedzialności i wymierzenia grzywny, podczas gdy wiele przytaczanych przez skarżącą okoliczności, które uzasadniały uchybienie terminowi do dokonania żądanej czynności, ma charakter niezależnych od jej woli,

2. art. 10 § 1 k.p.a. polegające na jego niezastosowaniu przez odmowę udzielenia skarżącej ponownie terminu do zajęcia stanowiska w sprawie, pomimo że okoliczności przytoczone przez skarżącą należą do tej kategorii przyczyn, które uzasadniałyby przywrócenie terminu do dokonania czynności, gdyż były niezależne od niej,

3. art. 9 k.p.a. przez jego niezastosowanie polegające na zaniechaniu udzielenia stronie skarżącej wystarczających i zrozumiałych pouczeń w zakresie możliwości dokonywania przez nią czynności procesowych w toku całego postępowania administracyjnego aż do jego zakończenia wydaniem Decyzji administracyjnej,

4. art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że karze podlega także zachowanie przedsiębiorcy, który nie uchyła się od spełnienia nałożonego na niego obowiązku udzielenia informacji w określonym terminie, lecz z powodów, które można określić jako problemy organizacyjne i braki pracownicze, doświadcza poważnych trudności z odbieraniem przesyłek pocztowych oraz wywiązywaniem się z terminów wyznaczonych przez organy prowadzące postępowanie.

W uzasadnieniu odwołania wskazała, że organ prowadzący postępowanie administracyjne przyjął, że przyczyną uchybienia terminom wyznaczonym w celu zajęcia stanowiska w sprawie są błędy organizacyjne skarżącej. Tymczasem, jak podniosła, nie są to jedyne przeszkody, których doświadczyła w czasie toczącego się postępowania. Powódka wskazała, że do innych przyczyn, które spowodowały, że nie mogła w czasie wyznaczonym przez organ administracyjny wykonać żądanych czynności, należały także: choroba, braki kadrowe oraz zagraniczne wyjazdy służbowe prezesa zarządu, immanentnie wpisane w charakter prowadzonej działalności gospodarczej.

Powódka wywiodła, iż nie wszystkie przyczyny uchybienia terminom wyznaczonym w czasie postępowania przez organ administracyjny są przez nią zawinione. Niektóre z nich nie mogą być uznane nawet za stanowiące przejaw nieumyślnego uchylania się przez skarżącą od dokonania żądanych czynności. Powódka podniosła, że trudno przyjąć, że choroba i zagraniczne wyjazdy służbowe prezesa zarządu są okolicznościami, które można uznać za uzasadniające przypisanie skarżącej odpowiedzialności za niewykonanie żądanych przez organ

czynności. Zauważyła, że charakter wykonywanej działalności gospodarczej wyraża się m. in. w konieczności odbywania zagranicznych podróży służbowych oraz pomocy organizatorowi imprez turystycznych w wykonywaniu świadczonych przez niego usług. Podniosła, iż nie jest także winą skarżącej, że aktualnie osiągnane z działalności zyski nie pozwalają jej na stałe zatrudnienie osób, które mogłyby stale wykonywać czynności sekretarskie oraz organizacyjne w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej. W tej kwestii powódka wyraziła opinię, iż nie można oczekiwać od przedsiębiorcy podejmowania decyzji, które nie są racjonalne ani możliwe pod kątem ekonomicznym do zrealizowania. Zaznaczyła, że organy władzy państwowej nie mogą narzucać przedsiębiorcy obowiązków, którym nie może on podołać bez narażania siebie na poważne uszczerbki majątkowe albo wręcz na oscylowanie na granicy opłacalności prowadzenia działalności gospodarczej. W rezultacie podniosła, że zasygnalizowane problemy organizacyjne nie powinny być rozumiane jako uzasadniające obciążenie skarżącej odpowiedzialnością prawną za konsekwencje niedotrzymania wyznaczonych przez organ terminów.

Powódka zaznaczyła, że wniosek o wyznaczenie drugiego terminu do dokonania żądanych przez organ czynności nie został uwzględniony przez organ prowadzący postępowanie. Wskazała, że tym samym, mimo zaistnienia przyczyn, które uzasadniałyby na gruncie ustawy Kodeks postępowania cywilnego wnioski o przywrócenie terminu, skarżąca została pozbawiona możliwości zajęcia stanowiska w niniejszej sprawie. Zwróciła uwagę, że stanowi to naruszenie prawa do czynnego udziału strony w postępowaniu. Uchybienia terminom wyznaczanym przez organ postępowania były bowiem według niej niezawinione. Wobec tego powódka wyraziła przekonanie, że nieuzasadnione byłoby ustalanie granic odpowiedzialności prawnej w taki sposób, aby obejmowała ona także przypadki, w których zachowanie przedsiębiorcy niedotrzymującego terminów wyznaczonych przez organy władzy publicznej było niezawinione.

Powódka podkreśliła, że po tym, jak organ administracji publicznej odmówił jej w piśmie z 2 lutego 2017 roku możliwości przedłużenia terminu na zajęcie stanowiska, uznała, że nie może już dokonywać żadnych czynności w toczącym się postępowaniu, co nie tylko jak podała tłumaczy jej bierność aż do czasu zakończenia postępowania wydaniem decyzji, ale ponadto pozbawiło ją możliwości zajęcia stanowiska w sprawie, mimo że w świetle przepisów prawa dokonywanie wszelkich czynności procesowych powinno być możliwe na każdym etapie postępowania administracyjnego. Powódka podniosła, iż odmowa przedłużenia terminu została bowiem zinterpretowana jako zakaz zajmowania stanowiska w sprawie przez stronę. Zauważyła, że organ powinien był dokładnie wyjaśnić sytuację procesową strony, gdyż wprowadzenie jej w błąd co do braku możliwości dokonania czynności procesowych w sprawie bezpośrednio doprowadziło do ograniczenia jej prawa do czynnego udziału w postępowaniu. Podkreśliła, że przytoczone w piśmie z 2 lutego 2017 roku orzecznictwo dotyczące prawa strony do wglądu w akta sprawy nie zmienia powyższej tezy. Informacja o możliwości wglądu w akta sprawy nie jest bowiem tożsama z informacją na temat możliwości czynnego udziału w postępowaniu poprzez zajmowanie w nim stanowiska, zgłaszanie wniosków dowodowych lub innego rodzaju czynności procesowe.

Powódka zwróciła uwagę, że dla oceny prawnej sprawy znaczenie ma także kierunek liberalnej wykładni przepisów dających podstawę do nałożenia kary grzywny w zakończonym zaskarżoną Decyzją postępowaniu, w którym podąża doktryna, wskazująca, że kara grzywny, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k powinna być wymierzana w razie odmowy przekazania informacji. Powódka podniosła, iż takie zachowanie ma w ocenie doktryny miejsce, jeśli odmowa jest dokonywana wprost lub w sposób pośredni poprzez uchylanie się od dokonania żądanej czynności, mimo zastosowania środków dyscyplinujących. W tym kontekście powódka podkreśliła, że nigdy nie uchylała się od zastosowanych środków dyscyplinujących, a jej zachowanie wynikało jedynie

z obiektywnego braku możliwości dokonania czynności we wskazanym przez organ terminie. W konsekwencji wywiodła, że wykładnia przepisu dokonana przez organ jest zbyt surowa i nie znajduje uzasadnienia w ratio legis przepisu.

Powódka doszła do konkluzji, iż powyższe uchyczenia mają bezpośrednie przełożenie na wynik sprawy.

Powódka jednocześnie oświadczyła, że w terminie 2 tygodni od dnia wniesienia niniejszego odwołania wypełni w całości wszystkie obowiązki nałożone na nią w toku poprzedniego postępowania wyjaśniającego, których realizacji organ domagał się także podczas niniejszego postępowania w przedmiocie wymierzenia kary grzywny. Podniosła, że jeśli ratio legis regulacji umożliwiającej nałożenie grzywny na przedsiębiorcę ma przede wszystkim zmierzać do umożliwienia działania UOKiK, spełnienie przez nią żądanych czynności powinno uzasadniać uchylenie grzywny w całości jako bezprzedmiotowej.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes UOKiK wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W trakcie rozprawy 28 lutego 2019 r. powódka złożyła dokumenty, które wysłała do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w K. przy piśmie z 23 lutego 2019 r. w odpowiedzi na wezwanie z 31 sierpnia 2015 r. o sygn. (...). Ponadto na rozprawie strona powodowa podniosła, że nie dostawała korespondencji z UOKiK z nieznanymi przyczyn, przy czym Poczta Polska nie doręczała awiz. Z kolei jeśli chodzi o dostarczenie dokumentacji o jaką zwracał się Prezes UOKiK strona powodowa wskazała, że z uwagi na awarię komputera nie miała do nich dostępu, również skrzynka e-mailowa Spółki była przeladowana, co było powodem zanieczyszczenia serwera.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr (...). Zgodnie z treścią tego wpisu przedmiotem jej działalności jest między innymi działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych (k. 6- 9 akt adm.).

W dniu 31 sierpnia 2015 r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Tego samego dnia wysłano do Spółki list polecony (k. 10 akt adm.), w którym wezwano ją do przekazania - w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma - informacji i dokumentów, zwracając się w następujący sposób:

- 1. Prosimy o przedstawienie zaświadczenia o wpisie do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych.*
- 2. Prosimy o przesłanie wszystkich wzorców umownych wykorzystywanych aktualnie przy zawieraniu umów z konsumentami w zakresie organizacji usług turystycznych, wraz z warunkami uczestnictwa oraz innymi dokumentami kształtującymi prawa i obowiązki stron.*
- 3. W celu potwierdzenia stosowania ww. wzorców umownych, prosimy o przedstawienie faktycznie ostatnio zawartych przez Państwa Spółkę umów z konsumentami w zakresie organizacji usług turystycznych, wraz z wszelkimi dodatkowymi dokumentami, które otrzymuje konsument - po trzy umowy zawarte z wykorzystaniem każdego ze*

stosowanych wzorców.

- 4. Odnośnie każdego ze stosowanych w ww. zakresie wzorców umów, warunków uczestnictwa itp. prosimy podać, od kiedy dokumenty te stosowane są w obrocie z konsumentami.*
- 5. Prosimy przesłać aktualnie stosowane w organizacji usług turystycznych materiały reklamowe, w tym katalogi, ulotki i reklamy, przeznaczone dla konsumentów. Prosimy o określenie, od kiedy stosowane są poszczególne materiały reklamowe.*
- 6. Prosimy o opisanie trybu zawierania umów w zakresie organizacji usług turystycznych z konsumentami, w tym czy umowy zawierane na odległość (np. przez Internet).*
- 7. Prosimy o określenie zasięgu terytorialnego prowadzonej działalności w zakresie organizacji usług turystycznych dla konsumentów (np. ogólnopolski, obejmujący wyłącznie jedno lub kilka województw - proszę wskazać jakie).*

W wezwaniu wyjaśniono, że powyższe informacje i dokumenty są niezbędne do wstępnego ustalenia, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcę poinformowano jednocześnie, że zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy. Powiadomiono go także, że nieudzielenie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd może spowodować nałożenie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy.

Przedmiotowa przesyłka polecona o numerze (...) z ww. wezwaniem została doręczona 4 września 2015 r. (k. 11 akt adm.).

W związku z brakiem odpowiedzi Spółki na ww. wezwanie, 12 października 2015 r. wysłano do Spółki, listem poleconym, ponowne wezwanie do przekazania informacji i dokumentów, takich samych jak wymienione we wcześniejszym wezwaniu z 31 sierpnia 2015 r. Termin realizacji określono jako siedem dni od otrzymania wezwania (k. 12 akt adm.).

W ponownym wezwaniu wyjaśniono, że powyższe informacje i dokumenty są niezbędne do wstępnego ustalenia, czy miało miejsce naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przedsiębiorcę poinformowano jednocześnie, że zgodnie z art. 51 ust. 1 u.o.k.i.k dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy. Powiadomiono go także, że nieudzielenie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd, może spowodować nałożenie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 2 pkt. 2 u.o.k.i.k (informacja została zamieszczona wytłuszczoną czcionką i podkreślona).

Przedmiotowa przesyłka polecona o numerze (...) z ww. ponownym wezwaniem, została - po uprzednim awizowaniu - odebrana w placówce pocztowej UP (...) - 4 listopada 2015 r. (k. 13 akt adm.).

W związku z brakiem odpowiedzi Spółki na ww. ponowne wezwanie, w dniu 18 listopada 2015 r. wysłano do Spółki ostateczne wezwanie do przekazania informacji i dokumentów, takich samych jak wymienione w obu wcześniejszych wezwaniach. Termin realizacji określono jako trzy dni od otrzymania wezwania. Wezwanie wysłano w dwóch listach poleconych: na adres Spółki wskazany w Krajowym Rejestrze Sądowym (ul. (...), (...)-(...) W.) jak i na adres zamieszczony przez Spółkę na jej stronie internetowej (...) jako kontakt „listowny” i adres biura (ul. (...), (...)-(...) W.) (k. 14, 15 akt adm.).

W ostatecznym wezwaniu po raz kolejny wyjaśniono do czego potrzebne są wymagane informacje i dokumenty, oprócz tego wskazano wymagania formalne. Poinformowano Spółkę, iż na podstawie przepisu art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 10 ust. 9, art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3, art. 28 ust. 3 lub art. 50 bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Spółka nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie. Wezwanie skierowane na adres przy ulicy (...) zostało zwrócone przez pocztę jako nie podjęte w terminie po uprzednim awizowaniu przesyłki poleconej (k. 16 akt adm.). Wezwanie skierowane w przesyłce poleconej o numerze (...) na adres przy ulicy (...) zostało - po uprzednim awizowaniu - 7 grudnia 2015 r. odebrane w placówce pocztowej UP (...) (k. 19- 20 akt adm.).

W dniu 23 marca 2016 r. postanowieniem Nr(...)zostało wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na powódkę kary pieniężnej za nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 u.o.k.i.k w wezwaniach z 31 sierpnia 2015 r., 12 października 2015 r. i 18 listopada 2015 r., w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. akt (...) mającego na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez powódkę (k. 1 -2 akt adm.). W związku z powyższym wystosowano do Spółki zawiadomienie o wszczęciu tego postępowania zawierające wezwanie do ustosunkowania się do postawionego zarzutu oraz podania wysokości obrotu Spółki, w terminie 14 dni od otrzymania pisma (k. 3 akt adm.).

Postanowieniem nr (...)z 23 marca 2016 r. zaliczono w poczet dowodów dokumenty uzyskane przez Prezesa Urzędu w toku ww. postępowania wyjaśniającego (k. 4 akt adm.). Zawiadomienie o powyższym wysłano Spółce (k. 5 akt adm.).

W odpowiedzi na ww. postanowienie i zawiadomienie o wszczęciu postępowania powódka w piśmie z 20 maja 2016 r. wniosła o cofnięcie decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, prologatę do końca czerwca br. udzielenia odpowiedzi na ww. pismo urzędu, jednocześnie zadeklarowała przesłanie szczegółowej odpowiedzi po powrocie prezesa zarządu Spółki do kraju oraz zwróciła się o przesłanie kopii wcześniej kierowanej do niej korespondencji. Ponadto podniosła, że prowadzi działalność sezonowo, nie posiada pracowników a obsługa korespondencji prowadzona jest przez firmę zewnętrzną. Wskazała na problemy z pocztą elektroniczną, którą firma zewnętrzna przekazywała powódce skany otrzymanych pism (k. 26 akt adm.).

Pismem z 8 czerwca 2016 r. przedłużono powódce termin na udzielenie odpowiedzi do 20 czerwca 2016 r. oraz przesłano kserokopię wezwania z 31 sierpnia 2015 r. wraz z wyjaśnieniem, iż kolejne

wezwania były powtórzeniami i monitami do udzielenia odpowiedzi na te same pytania, stąd nie załączono ich kopii. Jednocześnie, w związku z wyjaśnieniami w sprawie problemów z odbiorem korespondencji poinformowano, że możliwe jest wskazanie przez Spółkę innego, niż zamieszczony we wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego adresu do doręczania korespondencji (k. 28 akt adm.).

W związku z brakiem odpowiedzi, w piśmie z 3 sierpnia 2016 r. ostatecznie wezwano powódkę do uzupełnienia ustosunkowania się do zarzutu przedstawionego w postanowieniu nr (...) o wszczęciu postępowania oraz do udzielenia odpowiedzi na wezwanie z 31 sierpnia 2015 r. wystosowane w ramach postępowania wyjaśniającego o sygn. akt (...) (k. 30 akt adm.).

W piśmie z 25 października 2016 r. prezes zarządu Spółki powiadomił, że będzie mógł zapoznać się z kierowaną przez urząd korespondencją oraz zająć stanowisko dopiero po powrocie do Polski planowanym do 7 listopada 2016 r. Zwrócił się o przesunięcie terminu udzielenia odpowiedzi do 14 listopada 2016 r. (k. 35 akt adm.).

W międzyczasie, pismem z 28 października 2016 r. przedstawiono powódce szczegółowe uzasadnienie zarzutów, wskazując na możliwość przedstawienia stanowiska odnośnie ustaleń faktycznych i oceny prawnej w terminie 14 dni od otrzymania pisma (k. 32- 34 akt adm.).

W piśmie z 1 grudnia 2016 r. powódka, z uwagi na przeciągający się wyjazd służbowy prezesa ponownie wniosła o prolongatę terminu udzielenia odpowiedzi (k. 38 akt adm.).

Pismem z 12 grudnia 2016 r. powódka została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o prawie do zapoznania się z tym materiałem w terminie 7 dni od doręczenia pisma, które - jak wynika z adnotacji na zwrotnym potwierdzeniu odbioru - zostało odebrane - 29 grudnia 2016 r. (k. 40- 41 akt adm.). W wyznaczonym terminie powódka nie zapoznała się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W piśmie z 30 stycznia 2017 r. powódka, z uwagi na wyjazd z kraju jej prezesa (Spółka przedstawiła wydruk imiennego biletu autokarowego na trasie B.-W.) ponownie wniosła o prolongatę terminu udzielenia odpowiedzi, a także o przesłanie całości akt sprawy (k. 43- 44 akt adm.), do czego odniesiono się negatywnie w piśmie z 2 lutego 2017 r., wskazując między innymi, iż powódka dysponowała wystarczającym czasem na ustosunkowanie się do pism, a deklarowane wielokrotnie terminy udzielenia odpowiedzi nie były dotrzymywane, a także przywołując przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i orzecznictwo dotyczące prawa wglądu w akta sprawy (k. 46- 47 akt adm.).

W piśmie z 23 lutego 2017 r. powódka wyjaśniła, że kolejne pismo urzędu (zawierające informację o przedłużeniu terminu postępowania) nie zostało odebrane z powodu wyjazdu prezesa zarządu, wobec czego wniosła o kolejną prolongatę terminu, przedstawiając wydruk imiennego biletu autokarowego na trasie B.-W.. Jednocześnie oświadczyła, że „Jeżeli list [z dn. 31.01.2017 r.] zawierał jakąś decyzję to na wszelki wypadek niniejszym składamy na nią zażalenie/odwołujemy się od niej (...)” (k. 49- 51 akt adm.).

W dniu 3 marca 2017 r. pełnomocnik Spółki zapoznał się z aktami sprawy (k. 56 akt adm.).

31 marca 2017 r. Prezes UOKIK wydał zaskarżoną Decyzję w przedmiocie nałożenia na Spółkę kary pieniężnej w wysokości 5 000 zł (k. 61- 65 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, niekwestionowane przez strony postępowania.

Sąd oddalił wniosek powódki złożony na rozprawie o odroczenie jej z uwagi na wypowiedzenie pełnomocnictwa przez dotychczasowego pełnomocnika i braku możliwości ustanowienie nowego pełnomocnika z uwagi na okres ferii zimowych w czasie, których większość profesjonalnych pełnomocników przebywało na urloпах wypoczynkowych.

Stosownie do przepisu art. 214 § 1 k.p.c. „Rozprawa ulega odroczeniu, jeżeli sąd stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo jeżeli nieobecność strony jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przewyżczyć.”.

Zdaniem Sądu nie było podstaw do odroczenia rozprawy, ponieważ w sprawie nie zaszły żadne okoliczności, o których mowa w/w przepisie. Powódka została prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy, a jej przedstawiciel stawił się na rozprawę. Nie wystąpiły również okoliczności, których nie można było przewyżczyć w stawieniu się na rozprawę pełnomocnika powódki. Mając na uwadze czas jaki upłynął od wypowiedzenia pełnomocnictwa przez dotychczasowego pełnomocnika do daty rozprawy oraz praktycznie nieograniczoną dostępność do radców prawnych i adwokatów na rynku (...) należało stwierdzić, że nie było żadnych przeszkód, gdyby powódka należycie dbała o swoje interesy, w ustanowieniu pełnomocnika i powiadomieniu go o terminie rozprawy.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie również wniosek powódki o dopuszczenie dowodu w postaci dokumentów dołączonych do pisma z 23 lutego 2019 roku skierowanego do Prezesa UOKiK a stanowiących wykonanie obowiązku informacyjnego nałożonego na powódkę przez Prezesa w piśmie z 31 sierpnia 2015 roku uznając, że po pierwsze, wniosek został złożony z przekroczeniem wszelkich zasad lojalnego postępowania i poszanowania stron postępowania oraz Sądu, a po drugie jego uwzględnienie nie miałoby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Na marginesie należy podnieść, iż powódka zobowiązała się do złożenia w/w dokumentów w terminie 2 tygodni od dnia wniesienia odwołania co miało miejsce w 2017 roku. W tej sytuacji wykonanie zobowiązania po dwóch latach od złożenia odwołania i prawie 4 latach od wezwania przez Prezesa UOKiK świadczy o kompletnym lekceważeniu przez powódkę swoich obowiązków, jak również strony przeciwnej i Sądu.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa.

Stosownie do treści art. 50 ust. 1 u.o.k.i.k. przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) wskazanie zakresu informacji;**
- 2) wskazanie celu żądania;**
- 3) wskazanie terminu udzielenia informacji;**
- 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd (art. 50 ust. 2 u.o.k.i.k.).**

W art. 50 u.o.k.i.k. przewidziano zatem jeden z ważniejszych środków, przy pomocy którego Prezes UOKiK może realizować swe ustawowe zadania. W tym celu niezbędne jest dysponowanie przez Prezesa UOKiK odpowiednimi, często szczegółowymi informacjami zazwyczaj związanymi z działalnością danego przedsiębiorcy. Dostęp do takich informacji jest więc gwarantowany Prezesowi UOKiK m.in. przez zawarte w powołanym artykule uprawnienie do żądania koniecznych informacji i dokumentów, z którym skorelowany jest obowiązek przedsiębiorcy do ich przekazania.

Natomiast zgodnie z art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000,000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie m.in. art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3 lub art. 50 bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Ustawodawca przewidział zatem w przytoczonym przepisie bardzo surowe sankcje dla przedsiębiorców, którzy nie współpracują z Prezesem UOKiK na etapie gromadzenia materiału dowodowego lub też przekazują organowi antymonopolowemu informacje lub dokumenty, które są w różny sposób wadliwe (błędne).

W niniejszej sprawie Prezes UOKiK zwracał się do powódki o dane potrzebne w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. akt (...) mającego na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Dane te zostały precyzyjnie określone w wezwaniu z 31 sierpnia 2015 r. a następnie powtórnie zwrócono się o nie w wezwaniach z 12 października 2015 r. oraz 18 listopada 2015 r. Przy czym wezwania te zawierały elementy, o których mowa w art. 50 u.o.k.i.k., w tym m.in. pouczenia o możliwości wszczęcia przez Prezesa Urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej. Mimo tego, że korespondencja zawierająca żądania udzielenia oznaczonych informacji i dokumentów, przesyłana na adres powodowej Spółki ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz adres zamieszczony na stronie internetowej Spółki, była odbierana, powódka nie wypełniła obowiązku przekazania tych informacji i dokumentów, naruszając przepis art. 50 u.o.k.i.k.

Stanowiło to podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kary pieniężnej za nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 u.o.k.i.k. w ww. wezwaniach. W toku przedmiotowego postępowania organ skierował do powódki szereg pism, w których wzywano do ustosunkowania się do zarzutu przedstawionego w postanowieniu o wszczęciu postępowania oraz do udzielenia odpowiedzi na wezwania przesyłane w ramach postępowania wyjaśniającego o sygn. akt(...) W tym przypadku powódka wysłała kilka pism, wskazywała w nich jednak na niemożność zajęcia stanowiska ze względu na permanentne przebywanie prezesa zarządu Spółki poza granicami kraju i jego brak możliwości komunikacji. Z tego też powodu notorycznie wносиła o przedłużenie terminu do udzielenia odpowiedzi. Prezes zarządu podnosił, że obsługą korespondencji zajmuje się firma zewnętrzna, która nie ma kompetencji do odpisywania w imieniu Spółki. Do tego wskazywano na problemy z przesyłaniem przez ww. firmę e-maili. Natomiast w postępowaniu sądowym wyjaśniono, że dokumentów, których domagał się organ nie można było przedstawić z uwagi na awarię komputera.

Informacje i dokumenty zostały złożone przez powódkę dopiero w trakcie rozprawy w dniu 28 lutego 2019 r., ale Sąd uznał dowód z tych dokumentów za spóźniony.

Powódka twierdzi, że podnoszone przez nią okoliczności stanowiące przyczyny nieudzielenia informacji są przez nią niezawinione. Sąd jest jednak przeciwnego zdania. W ocenie Sądu to od Przedsiębiorcy zależy zorganizowanie obiegu korespondencji i skoro przesyłki były odbierane pod adresem siedziby ujawnionym w Krajowym Rejestrze Sądowym należało uznać, że wobec doręczenia wezwań powódka powinna spełnić żądanie dostarczenia organowi informacji i dokumentów. Podnoszona wszelako przez powódkę obiektywna niemożność zapoznania się z rzeczoną korespondencją z uwagi na niedocieranie skanowanej korespondencji przesyłanej drogą e-mailową do decyzyjnego prezesa zarządu Spółki przebywającego często za granicą a w konsekwencji niemożność odpowiedzi na wezwania organu są niewiarygodne, za czym przemawia okoliczność, że mimo, iż prezes zarządu Spółki w trakcie postępowania w przedmiocie nałożenia kary na Spółkę kontaktował się już listownie z organem, tym niemniej w dalszym ciągu nie udzielał odpowiedzi na pytania organu, nie przekazał informacji i dokumentów, permanentnie wnosząc o przedłużenie terminu do zajęcia stanowiska. Odpowiedź nie została udzielona przez ponad 3,5 roku.

Sąd zważył, iż nie można uznać twierdzeń powódki sprowadzających się do tezy, że istniały techniczne, niemożliwe do pokonania przeszkody tamujące udzielenie odpowiedzi na wezwanie z 31 sierpnia 2015 r. a następnie wyczerpujące ustosunkowanie się do zarzutów w postępowaniu o nałożenie kary. Po pierwsze należy podnieść, iż z uwagi na obecny rozwój telekomunikacji możliwe są różnorodne formy komunikacji o szerokim zasięgu, toteż możliwe było przekazanie treści pism organu prezesowi Spółki. Po drugie skoro prezes zarządu wysyłał pisma do organu mógł odpowiedzieć drogą listowną na pytania kierowane przez ten organ. Zdaniem Sądu nic nie stało też na przeszkodzie, aby przykładowo Spółka podała tryb zawierania umów w zakresie organizacji usług turystycznych z konsumentami, sposób ich zawierania, jak też określiła zasięg terytorialny prowadzonej działalności w zakresie organizacji usług turystycznych dla konsumentów, o co zwracał się Prezes UOKiK w wezwaniu z 31 sierpnia 2015 r. i następnych. Natomiast w razie nieprowadzenia przez Spółkę działalności w zakresie organizacji usług turystycznych dla konsumentów można było podać stosowną informację w tym przedmiocie. Jednakże należy podkreślić, że ocena, czy powódka jest organizatorem usług turystycznych, czy tylko pośrednikiem należy i należało do Prezesa UOKiK. Prezes zarządu mógł tych informacji udzielić z pamięci, listownie, Sąd nie dał wiary, aby było do tego potrzebne poszukiwanie danych w komputerze, który miał ulec według powódki awarii. Podobnie skoro Prezes UOKiK zwracał się m.in. o ulotki, katalogi, materiały reklamowe nie musiały być one odtwarzane z pamięci komputera. Wskazane informacje oraz materiały mogły być zatem przedstawione wcześniej.

Konkludując Sąd nie uznał tłumaczeń powódki, że żądania organu nie docierały do decyzyjnego prezesa zarządu Spółki, bo obecny stan telekomunikacji pozwala na skuteczną komunikację, zaś problemy organizacyjne, brak pracowników, korzystanie z usług firmy zewnętrznej nie wyłączają konieczności wypełniania przez Spółkę obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Sąd stwierdził, że okoliczności podniesione przez powódkę nie mogą zwolnić jej z odpowiedzialności, tym bardziej, że na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k. Prezes UOKiK może nałożyć karę jeżeli przedsiębiorca choćby nieumyślnie nie udzielił informacji jakich domagał się organ. W realiach niniejszej sprawy Prezes UOKiK podjął więc słuszną decyzję o nałożeniu kary na powódkę, stosując powołany przepis u.o.k.i.k. Nie doszło zatem według Sądu, wbrew twierdzeniom powódki, do jego naruszenia.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 111 wskazuje, iż Prezes Urzędu przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa m.in. w art. 106 ust. 2 tej ustawy, uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także wpływ naruszenia na przebieg i termin zakończenia postępowania.

Przy miarkowaniu kary należało zatem wziąć pod uwagę, iż postępowanie powódki stanowiło bardzo istotną przeszkodę w wykonywaniu podstawowych obowiązków Prezesa Urzędu, do których należy ocena, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a w niniejszym przypadku chodziło o ewentualne naruszenie zakazu przez powódkę. Powyższa okoliczność spowodowała znaczne przedłużenie postępowania wyjaśniającego w sprawie o sygn. akt (...) Mimo, że powódka utrudniała wskazane postępowanie wyjaśniające, nie dopuściła się wcześniej naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a zatem nie było podstawy do zaostrożenia kary.

Kary pieniężne nakładane w drodze decyzji Prezesa UOKiK w związku z nieudzieleniem informacji na żądanie organu antymonopolowego są to sankcje za naruszenie (niedotrzymanie) obowiązku natury procesowej, które mają charakter represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowego obowiązku udzielenia informacji na żądanie Prezesa Urzędu), prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa).

W ocenie Sądu kara w wysokości 5 000 zł, która stanowi równowartość 1 130,19 euro (przy średnim kursie waluty euro w dniu 30 grudnia 2016 r. wynoszącym 4,424 zł) będzie te funkcje spełniać. Jest bowiem adekwatna i proporcjonalna do wagi naruszenia.

Sąd stwierdził, że ustalone okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności świadome niestosowanie się powódki do wielokrotnych wezwań Prezesa UOKiK i nieprofesjonalne podejście powódki do obowiązków nałożonych na nią ustawą, w pełni uzasadniają nałożenie na powódkę kary pieniężnej w wysokości określonej przez Prezesa UOKiK.

Podniesione przez powódkę zarzuty odnośnie naruszenia przepisów kodeksu postępowania administracyjnego nie mogły odnieść skutku, albowiem do kognicji Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie należy kontrola prawidłowości postępowania prowadzonego przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wyrok SN z dn. 13 maja 2004 r. III SK 44/04 opublik. OSNP 2005/9/136), jest to bowiem postępowanie sądowe pierwszoinstancyjne, w którym strona może przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na potwierdzenie zasadności swojego stanowiska, tak więc co do zasady ewentualne uchybienia postępowania administracyjnego nie miały znaczenia dla rozpoznania sprawy przed tym Sądem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powódkę odwołanie na podstawie art. 479^{31a} § 1 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 98 i 99 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Stronie pozwanej jako wygrywającej spór Sąd przyznał więc od powódki zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonego na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

SSO Anna Maria Kowalik